

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๓๙/๒๕๖๘

วันที่ ๑๔ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { นางสาวสัทธยา ทองสาร ที่ ๑ ผู้ร้อง
พันเอก เกรียงไกร ลาดपालะ ที่ ๒
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ๑
ศาลปกครองพิษณุโลก ที่ ๒
ศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวสัทธยา ทองสาร และพันเอก เกรียงไกร ลาดपालะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ
พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นางสาวสัทธยา
ทองสาร (ผู้ร้องที่ ๑) เคยดำรงตำแหน่งข้าราชการครูที่โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุโขทัย เขต ๑ (ปัจจุบัน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย) ได้รับอนุญาต
ให้ลาศึกษาต่อภายในประเทศ ภาคปกติ ระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ที่มหาวิทยาลัยนเรศวร ตามสัญญา
อนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาต่อภายในประเทศ ระหว่างผู้ร้องที่ ๑ กับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (ผู้ถูกร้องที่ ๑) จำนวน ๓ ฉบับ โดยพันเอก เกรียงไกร ลาดपालะ (ผู้ร้องที่ ๒) เป็นสามี
ของผู้ร้องที่ ๑ ให้ความยินยอมตามสัญญาทั้งสามฉบับดังกล่าว เมื่อผู้ร้องที่ ๑ สำเร็จการศึกษาแล้ว



- ๒ -

กลับเข้าปฏิบัติราชการที่โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคมเพื่อชดใช้ทุนการศึกษา ระหว่างปฏิบัติราชการ ชดใช้ทุนตามสัญญา มหาวิทยาลัยนเรศวรมีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๑ ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคมว่าจะบรรจุผู้ร้องที่ ๑ เข้าเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย ตำแหน่งอาจารย์ สังกัดวิทยาลัยพลังงานทดแทน และเป็นผู้รับผิดชอบทุนการศึกษาที่เหลือของผู้ร้องที่ ๑ ทั้งหมด ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการ โรงเรียนบ้านสวนวิทยาคมมีหนังสือฉบับลงวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึงมหาวิทยาลัยนเรศวรว่าไม่ขัดข้องพร้อมทั้งส่งสัญญาลาศึกษาต่อ สัญญารับทุน จำนวนเงินพร้อมเบี้ยปรับผิดสัญญาให้แก่มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวนวิทยาคม มีหนังสือ ฉบับลงวันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๕๑ รายงานการอนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ ออกจากราชการไปยังผู้ถูกร้อง ที่ ๑ และมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องที่ ๑ ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๑ ต่อมา ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยื่นฟ้องผู้ร้องที่ ๑ และผู้ค้าประกันต่อศาลปกครองพิษณุโลก (ผู้ถูกร้องที่ ๒) เนื่องจาก ผู้ร้องที่ ๑ ปฏิบัติราชการไม่ครบตามสัญญาลาศึกษาต่อทั้งสามฉบับ ให้ผู้ร้องที่ ๑ ชดใช้เงิน ทุนการศึกษา จำนวน ๒,๓๑๒,๗๙๗.๖๐ บาท ผู้ถูกร้องที่ ๒ พินากษายกฟ้อง ผู้ถูกร้องที่ ๑ อุทธรณ์ ศาลปกครองสูงสุด (ผู้ถูกร้องที่ ๓) พินากษาให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ค้าประกัน ชดใช้เงิน จำนวน ๒,๓๑๒,๗๙๗.๖๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี ให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ร้องทั้งสอง เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้ดำเนินการแก้ไขสัญญาการลาศึกษาต่อให้เป็นไปตามระเบียบของราชการ ไม่ได้ควบคุมดูแลโรงเรียนบ้านสวนวิทยาคมซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดผู้ถูกร้องที่ ๑ ในการยินยอมและอนุญาต ให้ผู้ร้องที่ ๑ ลาออกและไปบรรจุเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยนเรศวร รวมทั้งผู้ถูกร้องที่ ๑ เรียกคืนเงิน ทุนการศึกษาไม่ถูกต้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒ ทำให้การพิจารณา พินากษาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย การกระทำของผู้ถูกร้อง ทั้งสามละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองผู้ร้องทั้งสอง เป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๕๗

ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้อง โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้



- ๓ -

ผู้ร้องทั้งสองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. มีคำสั่งให้การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กล่าวหาว่าผู้ร้องที่ ๑ ผิดสัญญาการศึกษาต่อและเรียกคืนเงิน
ทุนการศึกษาเป็นโมฆะ

๒. มีคำสั่งให้ผู้ร้องที่ ๑ ปฏิบัติราชการเพื่อชดใช้ทุนการศึกษาโดยส่งตัวผู้ร้องที่ ๑
กลับไปยังโรงเรียนบ้านสวนวิทยาคมซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดเดิม

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญ
คุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง
และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้
อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี
ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น
ยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘
วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดิน
ไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสอง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๒
การยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุการกระทำที่อ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของตนโดยตรง
ให้ชัดเจนว่าเป็นการกระทำใดและละเมิดต่อสิทธิหรือเสรีภาพของตนอย่างไร” วรรคสาม บัญญัติว่า
“ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้อง
ดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้อง
ไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำ



ที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช้เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๔) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องทั้งสองกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ เรียกให้ผู้ร้องที่ ๑ และผู้ค้าประกันคืนเงินทุนการศึกษา เป็นการดำเนินการโดยไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๒ และการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่มีผลบังคับตามกฎหมาย ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๕๗ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องทั้งสองยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด อันทำให้ผู้ร้องทั้งสองมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม และเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องทั้งสองโต้แย้งดุลพินิจการพิจารณาพิพากษาคดีระหว่างผู้ร้องที่ ๑ กับผู้ถูกร้องที่ ๑ อันถึงที่สุดแล้วตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกร้องที่ ๓ เป็นการใช้อำนาจของผู้พิพากษาหรือตุลาการที่มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๘ วรรคสอง ประกอบกับเป็นเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๔) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนที่ผู้ร้องทั้งสองโต้แย้งว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสาม ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น มิได้โต้แย้งว่าการกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสาม ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเป็นการชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อย่างไร



- ๕ -

กรณีไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๔๖ วรรคสอง ดังนั้น ผู้ร้องทั้งสองไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓
อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้อง
ไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป





- ๖ -

(คำสั่งที่ ๔๖/๒๕๖๘)

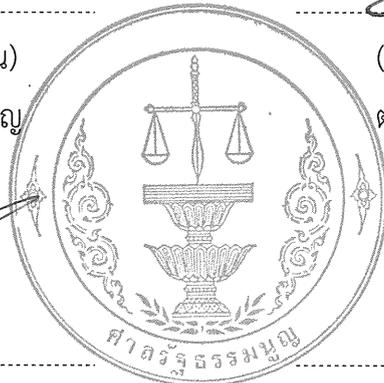
(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ



(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ